UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Decimusquart[us] ar. Sexta [con]sideratio pape q[ui] h[...] regere totu[m] mu[n]du[m]. Q[uod] pape credita sit orbis dispe[n]satio: non data possessio. Nil plus pape formida[n]du[m] q[uod] libido ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

¶ Articulus. xiiij. A

Sexta conſideratio

principalis papalis eſt cogitare quid h3 regere. q: totū mundū. Nā parētes eius apoſtoli deſtinati ſunt a dn̄o non ad aliquas regiones: ſed ipm̄ debellaturi orbem. Ite/inquit/in vniuerſum mūdū ꝛc. Mar. vlti. Et quo nō peruenerūt victores inclyti filij excuſſoꝝ. pſ. cxxvj. quō ſagitte potentū acute. ſ. lingue ignite. pſ. cxix. de pe. diſt. j. periculoſe. cū carbonibꝰ deſolatorijs. Et quidē in oēm terram exiuit ſonus eoꝝ ꝛc. pſ. xviij. xix. di. ita dn̄s. ex̄ de elec. fundamēta. lib. vj. Penetrabāt verba illa incēſa igni. pſ. lxxix. quē dn̄s miſit in terrā. Occurrebāt ſtrenuiſſimi bellatores ſ3 nō ſuccūbebant. ¶ B Triūphabāt etiā mortui. pſ. cxxxviij. nimis cōfortatus eſt principatꝰ eoꝝ. Cōſtituti ſunt principes ſup oēm terrā. pſ. xliiij. lxiij. di. quoꝝ vices. Papa eis in hereditatē talē ſuccedit. Ipſe heres orbis. Hereditas illiꝰ eſt. Diſpenſatio ſup illū credita eſt ſibi. ſm̄ Bern̄. non data poſſeſſio. Uſurpat ꝛ hāc. Cōtradicit ſibi qui dicit/meus eſt orbis terre ꝛ plenitudo eius. pſ. xxiij. Et alius ꝓpheta. Et erit ois terra poſſeſſio eius. Chriſtus hic eſt qui poſſeſſionē ſibi vēdicat/ꝛ iure creationis/et merito redēptionis/ꝛ dono patris. pſ. ij. dabo tibi gētes hereditatē tuā: et poſſeſſionem tuā terminos terre. poſſeſſionē et dn̄iū. Cedat huic papa. Ipſe curā illius habeat. Preſit papa vt ꝓuideat/vt cōſulat/vt ſeruiat: preſit vt pſit. viij. q. j. qui epatū. Preſit vt fidelis ſeruus et prudēs quem ſingulariter conſtituit dn̄s. Mat. xxi. Lu. xij. Mar. xxiiij. ſuper familiā ſuā. Ad quid? Ut det illis eſcā in tēpore. hoc eſt vt diſpēſet. xliij. di. epheſijs. nō imperet. Hoc faciat: et dn̄ari ne affectet hominum hō: vt non dn̄etur ſibi ois iniuſtitia. pſ. cxviij. ¶ C Bernar. ad Euge. papā. Nullū tibi venenū/nullū gladiū/plꝰ formido: ꝙ libidinē dn̄andi. Certe vt multū tibi tribuas: ſi multū deceptus nō es: nil te exiſtimas plꝰ accepiſſe a magnis apl'is. Paulus. Sapiētibꝰ ꝛ inſipiētibus debitor es. Roma. j. Hoc nomē potiꝰ cōgruit ſeruiēti ꝙ dn̄anti. Ergo ſi papa debitor eſt: curādū ſummopere ꝛ vigilātia cōſiderandū ſibi eſt/quō ꝛ qui nō ſapiūt ſapiāt: docēdo eos. xliij. diſt. ꝑ totū. vt qui ſapiūt nō deſipiant. ex̄ de renū. niſi. §. verū. ibi. deſipis ſi ſic ſapis. ꝛ qui deſipuere reſipiſcāt. Nullū genꝰ inſipiētie infidelitate (vt ſic loquar) inſipiētius. Eſt ergo infidelibus debitor. eſt Judeis ꝛ grecis ꝛ gentibus. ¶ D Intereſt proinde ſua/dare operā quā poſſit: vt increduli cōuertātur ad fidē. ex̄ de cōuer. infi. ꝑ totū. cōuerſi nō auertant̄. auerſi reuertant̄. ¶ E Ambitioſi ſpecialiter a dei eccl'ia. j. q. iij. ex multis. c. vēdētes. eijciant̄. O ambitio ambientiū crux: quō oēs torquēs/oibus places? Nil acerbius cruciat: nil moleſtius inquietat: nil tn̄ apud miſeros mortales celebrius negotijs eiꝰ. An nō limina apl'oꝝ plus iā ambitio ꝙ deuotio terit? An nō vocibꝰ eius papaſe tota die reboat palatiū? An nō queſtibꝰ eiꝰ tota legū canonūq; diſciplina inſudat? An non ſpolijs eiꝰ ois Italica inhiat inexplebili auiditate rapacitas? vide qō ſcripſi de ambitione. ſ. in iſta. ij. parte. in. ix. ar. in ver. ambitioſa es. ꝛ ver. O ambitio. ¶ F Inter alia etiā ꝯſiderāda Romano pōtifici eſt appellationes fruſtratorias refutare. ex̄ de appel. cū friuolis. li. vj. q: appellationis remedium nō eſt ad defenſionē iniquitatis: ſed ad preſidiū innocētie inſtituit̄. ex̄ de ap. cū ſpeciali. §. porro. et. c. ad noſtrā. Appellat̄ ad papā de toto mundo: ꝛ id quidē in teſtimoniū ſingularis ſui primatus. ij. q. vj. quiſquis. cū. iiij. c. ſeq. et. c. ideo. et c. decreto. c. qui ſe ſcit. ſed ipſe nō primatu gaudeat: ſed fructu. Unde Luce. x. In hoc gaudere nolite: q: ſpūs vobis ſubijciūtur. Nō eſt autē appellatio ſubfugiū: ſed refugiū. Qō ꝓuiſum eſt ad remediū: nō tendat ad noxā. j. q. vij. qō pro remedio. lxiij. diſt. c. verū. ex̄ de reſcrip. ſtatutū. in prin. li. vj. ¶ G Quid de auaritia in ſummo pontifice precipue deteſtāda dicā? Siquidem auarus eſt: totus mūdus cui preeſt/obolus ſibi eſt. in ꝓlogo biblie. viij. c. xiiij. q. iiij. quid dicā. Quia beatus ꝛ ſanctꝰ eſt aut eſſe debet. xl. di. ſi. excutiat manꝰ ſuas ab oī munere. Eſa. xxxiij. j. q. j. ſunt nō nulli. ex̄ de ſimo. et ſi q̄ſtiōes. Parui deiectiq; animi eſt de ſubditis nō ꝓfectū querere ſubditoꝝ/ſed queſtū ꝓprium. In ſummo pſertim oīm nihil turpiꝰ. Theſaurizare h3 pater filijs: nō ecōtrario. ij. ad Coꝛ. xiij. vbi etiā dicit̄. Nō enim quero q̄ veſtra ſunt: ſed vos. ex̄ de cenſi. cū apl's. Unde idem Paulus ait Phil. iiij. Non quero datū ſed fructū. Narrat Bern̄. li. iij. de cōſidera. in laudē Eugenij pape ſaccos germanicos tumētes precio Romā aduenisſe. Argētū reportatū eſt ſenū. Sūmarij nō leuati ſarcinis onuſti nihilominus repatriāt vel inuiti. Noua ꝛ mira res. Quādo hactenus aurū Roma refudit? ꝛ nūc romanoꝝ cōſilio id vſurpatū non credimus. Itē duo venerūt ad curiā: ambo locupletes et ambo rei. ſiquidem vnus Magūtinus. Colonienſis alter. Alteri gratis. j. q. j. gr̄a reddita eſt. alter indignꝰ credo cui gratia redderetur: audiuit: Cū quali veſte intraſti/cū tali egredieris. O vocē magnificā. vocē prorſus apl'ice libertatis. Quid minꝰ ab illa hec habuit: pecunia tua tecū ſit in ꝑditionē? Act. viij. ꝛ. j. q. j. qui ſtudet. niſi ꝙ in illa plꝰ zeli: in iſta plus modeſtie ſonuit. cōtra auaritiā ꝛ ſimoniā. ſ. eo. arti. x. §. poſtq̄. ¶ H Hic aūt querēdum eſt an papa poſſit cōmittere ſimoniā. Et tenet Tho. ꝙ ſic. ſcil3 ꝙ papa pōt cōmittere vitiū ſimonie ſicut quilibet aliꝰ homo. Peccatū eīm tāto in aliqua ꝑſona eſt grauius: quanto maiorē obtinet locū. Ad hoc. xl. di. hō chriſtianꝰ. ꝛ. c. ſi papa. ꝛ dixi ſ. in. x. ar. Quāuis eīm res eccleſie ſint eiꝰ/vt principalis diſpēſatoris: nō tn̄ ſunt eius vt dn̄i ꝛ poſſeſſoris. ad qō facit qō no. Inno. ꝛ Oſti. ex̄ de cōſti. que in eccleſiarū. et de immu. eccle. q: plerīq;. et dixi. ſ. in art. pri. in. v. cōſideratione pape. ver. eſt ergo. Et ideo ſi reciperet ꝑ aliqua re ſpirituali pecuniā de reditibꝰ alicuiꝰ eccleſie: nō careret vitio ſimonie. Et ſimiliter poſſet ſimoniā cōmittere recipiēdo pecuniā ab aliquo laico nō de bonis eccleſie ſm̄ Tho. q̄ hoc ſcribit in. ij. ij. q. c. ar. j. in ſolutiōe vltimi ar. et in. iiij. ſen. di. xxv. ibi. Ad tertiū ſic procedit̄. ver. ad ſcōm. vbi dicit ꝙ ſi papa ꝓ aliquo ſpūali munꝰ acciperet: ſimoniā cōmitteret ſicut et alius hō: q: ab ipſo Petro cui papa ſuccedit/ſimonietiū recepit dānationē in nouo teſtamēto. j. q. j. petrꝰ. c. qui ſtudet. Act. viij. Et q̄uis res eccleſie ſint aliquo mō pape: nō tn̄ ſunt eiꝰ modis oibus habende: ſicut illud qō ad manū h3. Nō autē eſt dubiū ꝙ ſimonia cōmitteret̄: ſi quis aliquod ſpūale debitori ſuo daret: vt qō ſuū eſt recuperaret: et ita etiā in ꝓpoſito papa a ſimonia non excuſaret̄: ſi (qō abſit) ſpūalia ꝓ rebus tēporalibus daret. ſm̄ Tho. et hoc videt̄ tenere Archid. vt no. xij. diſt. c. j. ¶ Sed videt̄ contra no. j. q. vj. c. vlti. vbi d̄r ꝙ lex iulia de ambitu nō habet locū in Romana ciuitate. per. l. ff. ad. l. iul. de ambi. l. j. Idē no. lxxij. di. pſbyter. in gloſ. et ita. Itē papa legibꝰ loquentibꝰ de ſimonia et canonibꝰ ſolutꝰ eſt. ff. de legi. princeps. et de elec. innotuit. ex̄ de cōceſ. pbē. ꝓpoſuit. ꝛ no. ex̄ de cōſti. c. j. ¶ Credo ꝙ ſi papa in ijs que ſunt ꝓhibita/q: ſimoniaca: vt vēdere ſacramēta: quoꝝ vēditio in veteri teſtamēto etiā ꝓhibet̄. j. q. j. q̄ ſtudet. ꝛ. c. ſicut eunuchus. pactū vel conditionē vel cōuētionē apponeret: cōmitteret ſimoniā. Sed in ijs que ſunt ſimoniaca/q: ab eccleſia ꝓhibita: vt vēdere bn̄ficia/ſepulturas/ꝛ ſimilia: que habent̄ ex̄ de ſimo. nō ſatis. c. cū in eccleſie. q: tūc etſi peccet malū exēplū dando. xj. q. iij. p̄cipue. xl. diſt. ſi papa. ꝛ mali ſpeciē cōtineat: a qua eū cōuenit ꝛ oportet abſtinere. iuxta apl'm. j. ad Theſſa. vlti. ꝛ ex̄ de vi. ꝛ hone. cle. cū ab oi. ex̄ de ſimo. audiuimꝰ. ꝛ. q̄ emēdari. Si tn̄ ex certa ſciētia hoc faciat: nolēs ſubijci iuri poſitiuo quo ſolutus eſt/nō cōmitteret ſimoniā. licet vt dixi illa pactio et cōuētio etiā in ijs de ſe graue peccatū ſit. Sic ſentio. Ar. eoꝝ que no. ꝙ quedā ſunt ꝓhibita/q: ſimoniaca: quedā ſimoniaca/q: ꝓhibita. ex̄ de offi. delega. et pet. j. in gloſ. j. fine. ꝛ de pac. cū pridē. in gloſ. q: ius. ꝛ de iureiur. et ſi chriſtꝰ q̄dā. ꝛ. j. q. iij. ſaluator. in gloſ. ſicut. ¶ I Non minus inter alia attēdat ſummus pōtifex cōſeruare ſuos inferiores prelatos in honore et iuriſdictione eoꝝ: et non

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

omnia trahere ad ſe. Unde Grego. Nã ſi ſua vnicuiq; epi
ſcopo iuriſdictio nõ ſeruetur: quid aliud agitur: niſi vt per
nos ꝑ quos eccleſiaſticus cuſtodiri ordo ille debuit: cõfun
datur. xi. q. i. peruenit. ¶ L. Nõ ſubtrahat ergo ꝑ ſuas
exẽptiones que nutriunt ſupbias ⁊ incorrectiones: abba-
tes epĩs: epõs archiepĩs ſiue primatib⁹ quib⁹ ſubſunt. ix.
q. iij. in primis. ix. c. vſq; ad. §. ſola. Unde ⁊ dictus Grego.
Nec honorẽ meũ eſſe deputo: in quo fratres meos hono-
rẽ ſuũ perdere cognoſco. Me⁹ nãq; honor eſt fratrũ meo
rũ ſolidus vigor. Tunc ego honoratus ſum quũ ſingulis
quibuſq; honor debitus nõ negatur. xcix. di. ecce. Nõ ergo
ſatiſfaciat appetitui ſuo in iſtis exẽptionib⁹ faciendis nec
in alijs. Non faciat voluntatẽ ſuã: ſed illius cuius eſt vica
rius. qui ait Jo. vj. Nõ veni facere voluntatẽ meã ⁊c. de cõ
ſe. diſt. v. c. vlti. Nã nõ minus ꝙ elati animi eſt veluti ratio
nis expertẽ nõ pro ratione: ſed ꝓ libito agere: nec iudicio
agi/ ſed appetitu. xi. q. iij. illa. Quid eñ tam indignũ ſibi ⁊
cõtrariũ rationi: ꝙ vt totũ tenẽs/ non ſit cõtẽtus toto: niſi
minutias quaſdã atq; exiguas portiones ipſius ſibi credi
te vniuerſitatis tãꝙ nõ ſint ſue/ ſatagat: neſcio quõ adhuc
facere ſuas: nõ recordãs parabole Nathan de hoĩe qui cẽ
tum oues habẽs/ vnã que erat pauperis cõcupiuit. ij. Re-
gũ. xij. de pe. di. i. §. ex his itaq;. ver. dauid. Achab quoq; q
rerũ ſummã tenebat: vnã vineam Naboth affectauit. iij.
Reg. xxi. de pe. di. i. §. ex his. ver. achab quoq;. ⁊ di. iij. §. ec-
ce. ver. vidiſti. ⁊ ꝟ. ſi achab. xxiij. q. viij. conuenior. ver. nabu
te. vbi de hoc. Auertat de⁹ a papa qđ ibi ſequit̃ qđ ille au-
diuit. Occidiſti ⁊ poſſediſti. Si eñ extollit̃ qui eximitur ⁊
alteri ſubtrahitur: et cui ſubtrahitur vritur: qui ſubtrahit/
quõ innocẽs: ſi is qui murmurat ſm̃ aĩam mortuus eſt. xc.
di. neq;. Qui inſtigat quõ viuit? Quõ nõ reus mortis am-
boꝝ ⁊ ſue pariter qui gladiũ dedit? ar. lxxxiij. diſt. §. i. ex̃ de
iudeis. ita quorũdam. i. rñ. vbi de hoc. ¶ Nõ ergo pertur-
bet papa terminos quos poſuerunt patres ⁊ predeceſſores
ſui. de ſepul. c. i. vj. q. iij. ſcitote. xxiij. q. i. c. i. Non mutet ordi-
nationes et canones antiquoꝝ. xxv. q. i. quaſi per totũ. Si
iuſtitia eſt vnicuiq; ſeruare ius ſuũ. ff. de iuſti. ⁊ iur. l. i. di. i.
humanũ. ex̃ in phe. decre. Greg. rex pacificus. inſti. de iu-
ſti. ⁊ iur. in prin. auferre cuiq; ſua iuſto quõ poterit conue-
nire: ex̃ de ver. ſigni. forus. Erret papa ſi vt ſummam ita ⁊
ſolã inſtitutã a deo ſuã apoſtolicã authoritatẽ exiſtimat.
Si hoc ſentit: diſſentit ab eo qui ait Roma. xiij. Nõ eſt po-
teſtas niſi a deo. Et ptãs data eſt pape in edificationẽ: nõ
in deſtructionẽ. ij. ad Cor. x. ⁊ vlti. ⁊. xxiij. q. i. quid culpat̃.
xxij. q. ij. monet. Deinde ſequit̃ in apl̃o. Qui poteſtati reſi-
ſtit: dei ordinationi reſiſtit: et ſi principaliter ꝑ papa facit:
nõ tñ ſingulariter. deniq; ibi ait Apl̃s ad Roma. xiij. Oĩs
aĩa poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit. ex̃ de cẽſi. oĩs.
vbi de hoc. Non ait ſublimiori/ tãꝙ in vno: ſed ſublimiori
bus/ tãꝙ in multis. Non ergo ſua poteſtas ſola a dño eſt:
ſunt ⁊ mediocres: ſunt et inferiores. quãꝙ aliter ptãs pa-
palis ſit a deo: q2 immediate. alie papa mediãte. vt dixi la
tius in. i. parte iſti⁹ operis quaſi poſt prin. in ar. xiij. ⁊. xviij.
Nã alios chriſtus dedit in eccleſia doctores: alios apl̃os:
alios ꝓphetas: alios euangeliſtas ⁊c. i. ad Corinth. xij. ad
Ephe. iiij. ex̃ de here. cũ ex iniũcto. §. ſunt eñ. Nam ⁊ ſicut
ſunt ordines angeloꝝ ⁊ alijs alij ſuperiores ſub vno capi
te deo: ita in hac eccleſia militãti ſub vno ſummo põtifice
primates vel patriarche/ archiepĩ/ epĩ/ abbates/ ⁊ alij pſ̃-
byteri/ ⁊ reliqui in hũc modũ. Ad hoc. xxi. di. cleros. lxxxix.
diſt. ad hoc. xciij. diſt. a ſubdiacono. ¶ M. Si dicat epſ: no-
lo eſſe ſub archiepõ: aut abbas/ nolo obedire epõ: nũquid
hoc de celo eſt? immo de ſupbia: que inde ꝓiecta eſt in luci
fero obedire nolẽte ⁊ ſuperiorẽ recognoſcere. de pe. diſt. ij.
principiũ. Eſa. xiiij. Quis vnꝙ angeloꝝ dixit nolo ſub ar-
changelis eſſe? Si aũt dicit papa. Prohibes me diſpenſa
re. Dicam cũ Bernar. non. ſed diſſipare. Non ſum tam ru
dis vt ignorem poſitũ dñm papam diſpenſatorẽ. xliij. diſt.
epheſijs. ſed in edificationem/ non in deſtructionẽ. ij. Co-
rinth. x. ⁊. xiij. Deniq; queritur inter diſpenſatores vt fide
lis quis inueniatur. i. ad Cor. iiij. quaſi dicat rarus inueni
tur. Unde ſcriptũ eſt Prouerb. xx. Virũ fidelẽ quis inue-
niet? Ubi neceſſitas viget: excuſabilis diſpenſatio eſt. vbi
vtilitas prouocat: diſpẽſatio laudabilis eſt. l. diſt. vt cõſti-
tueretur. i. q. vij. §. niſi rigor. cum. c. ſeq. vſq; ad. §. ceterũ. ex̃
de tẽpo. ordi. c. ij. ex̃ de elec. innotuit. §. multa. Utilitas di-
co cõmunis: non propria. vij. q. i. ſcias. vbi de hoc. ex̃ de po
ſtu. prela. bone. i. vbi de hoc. Nam quũ nihil horum eſt: nõ
plene fidelis diſpẽſatio eſt: ſ3 crudelis diſſipatio. ſm̃ Ber
nar. Adde hic quod ſcripſi. ſ. eo. in ar. xi. §. vnde notandũ.
in tex. in noua oratiõe Hieremie. ¶ L. Circa hoc nõ de-
ſit cõſideratio Romano pontifici circa habitũ honeſtum
clericoꝝ tonſuram et raſurã et coronam et modũ viuendi
etiã exterius: quia in exemplũ dati ſunt: vt ex eis exeat bo
nus odor. ex̃ de ſacra vnc. c. vnico. Nam et coꝝ veſtes ⁊ ha
bitus myſtici quẽadmodum ſunt ⁊ ſacramẽtales. xliij. diſ.
ſit rector. viij. q. i. licet. Nec dicant clerici. Non eſt cura deo
de veſtibus: ſed de moribus. nam deformitas veſtium/ de-
formitatis mẽtium et moꝝ indiciũ eſt: et habitus diſcolor
et laſciuus ⁊ incõpoſitus ſacrum ſtatũ et ordinem decolo
rat. ad hec. xxi. q. iiij. per totũ. i. q. vij. et ſi illa. ibi. Illa tamẽ
magnopere precauẽda ſunt que recipi ſine manifeſta de-
coloratione nõ pñt ⁊c. xli. diſt. §. i. et. c. per ſimoniã ⁊c. Cle-
ricus profeſſionẽ ſuã etiam habitu ⁊ inceſſu probet. ⁊ ideo
nec veſtibus nec calciamentis decorẽ querat. et. §. ſeq. xxx.
diſt. ſi quis viroꝝ. xxiij. diſt. ſanctimonialis. ex̃ de vi. et ho.
cle. vt clericoꝝ. ⁊. c. clerici. ⁊. c. cũ decorẽ. Cõtra tranſgrediẽ
tes in huiuſmodi prouidit Clemẽs. ex̃ in cle. de vita et ho.
cle. qm̃. que male ſeruãtur: et maxime in curia. vbi magna
pars domicelloꝝ cardinalium ⁊ alioꝝ prelatoꝝ clericoꝝ ⁊
beneficiatoꝝ ſine tõſura: et cũ virgatis ⁊ partitis veſtib⁹/
ſicut alij domicelli laici incedit. Et quũ de hoc in curia vbi
erã penitẽtiarius dñi pape ſecreto quẽdam epm̃ monuiſ-
ſem: ⁊ induxiſſem ꝙ illi de familia ſua qui erãt clerici ⁊ be-
neficiati non ſic irent: ſuperbus correctionẽ meã euangeli
cam. Mat. xviij. ij. q. i. ſi peccauerit. pati nõ potuit. ſed in-
dignationẽ eius incurri. Sciẽs aũt dñs papa Joannes ꝑ
alios/ dixit ꝙ bene corrigeret hoc. quod ſciẽs ille epſ ⁊ ti-
mens induit illos domicellos veſtib⁹ clericalibus: magis
timens papam ꝙ deum. ¶ M. Ad euidentiã aũt horũ Tõſura
ſciẽdum eſt ꝙ de tonſura clericoꝝ iura varijs verbis vtun clerica-
tur. Quedã enim dicũt tonſuram raſurã in parte ſuperio- lis.
ri ad modũ ſphere. xxiij. diſt. §. clerici. et. c. ſeq. Dicitur autẽ
ſphera rotũditas/ vel corpus ſeu ſpatiũ rotũdum. Unde
Hugui. in deriuationibus in lr̃a. ſ. in. c. ſpatiũ. ait Sphera
eſt rotũditas. Unde ſphera eſt manente diametro conti-
nua circa ipſam ſemicirculi circũductio. et dicit̃ ſphera q̃ſi
ſpatium rotũdũ. Quedam dicunt coronã tonſuram. xij.
q. i. duo ſunt. Dicitur autẽ corona ſm̃ Hugui. in deriuatio-
nibus in lr̃a. C. chorus. q2 rotũda ad modum chori ſoleat
fieri. Et eſt inſigne victorie: vel regũ honoris ſignum. que
igitur in capite regũ ponitur: ad ſignãdũ circũfuſos in or
bem populos: quibus accinctũ quaſi caput ſuum corona
tur. Quedã tonſuram et coronã. ex̃ de vita et hone. cleri.
clerici. ij. et ex̃ de cle. cõiu. c. ſi. et ex̃ de cele. miſ. graui. in cle.
Quedam ſimpliciter tonſurã. ex̃ de cleri. cõiug. ex parte.
et. c. ioannes. ⁊. c. clerici qui. lib. vj. et ex̃ de priuile. ex parte.
et ex̃ de biga. altercationis. lib. vj. ex̃ de ſen. excõ. c. iudex. li
bro. vj. ex̃ de tranſac. ex literis. ex̃ de eta. ⁊ quali. cum cõtin-
gat. Quid ergo hec verba intendant videamus. ¶ Circa Corona
hoc ſciendũ ꝙ clericis deputatis ad diuina miniſteria cõ- quaobrẽ
petit raſura et tonſura in modũ corone: ratione figure: q2 clericum
corona eſt ſignum regis et perfectionis: quum ſit circula- deceat.
ris figura carens angulo: in ſignũ carentie ſordium. quia
ſm̃ Bernar. vbi angulus: ibi ſordes. Se igitur ⁊ alios vir
tutibus regere et ſordibus mũdare debẽt: et ſic in deo re-
gnabunt. vt in prealleg. c. duo. Per raſuram autẽ ex parte
ſuperiori capilli ſubtrahuntur: ne mens ipſoꝝ per occupa
tiones tẽporales retardetur a cõtemplatione diuinorum
myſteriorũ. Summitas eñ capitis eſt eminentia mentis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

facit ex̄ de ſacra vnc.c.vnico.ver.in vertice. Per ipſi⁹ ergo denudationem mētis releuatio(al's reuelatio)deſignat̄. Et q: cōuerſi religioſi miniſterijs diuinis nō occupant̄:ſuperius nō radūtur:licet inferius tondeant̄. ad hec.xx.q.ij. c.j.in p:in.⁊.q.iij.c.ij.⁊.c.vlti.ibi.Comā depoſuerūt.lxix.di. qm̄.ex̄ de eta.⁊ quali.cū cōtingat. q: tempo:alia deponūt. Et ꝓp:ie vocātur cōuerſi/p:ofeſſi.xxvij.q.j.vt lex. Tōſura vero ex parte inferio:i capillos tōdet vſq3 ad releuationē (al's reuelationē) ſenſuū.ſ.viſus et auditus: ne.ſ.oculos vel aures impediat.⁊ eſt ſignū ꝙ p:ecidēda ſunt vitia co:dis ⁊ co:po:is:ne intuitū diuino:ꝝ impediāt. Et ex his debet̄ co:ona celeſtis. Unde dicit canō ꝙ incedere debēt clerici detonſo capite ⁊ patētibus auribus.xxiij. diſt.c.penul.

Ex p:edictis videt̄ ꝙ ꝓp:ie raſura reſpicit partē ſuperiorē:quā itali dicūt clericam co:onā/circulū capillo:ꝝ: tonſura abſciſſionem ipſo:ꝝ.facit de ſen.exco.contingit.ij.ibi.circūciſis crinibus. et vtrūq3 hꝫ po:tare cleric⁹.vt iurib⁹ pall̄. Sꝫ ſi clericus vnū tm̄ deferat/vel clericam/vel tonſurā et nō co:onā.ſ.inferius circulū capillo:ꝝ cū veſtibus virgatis vel veſte partita publice:penā illius decre.qm̄.incurrit.ſ. alleg.et hoc de mēte ſm̄ Jo.an.vt ibi no. Debet aūt differētia eſſe inter tonſurā et co:onā regularē ⁊ clericalē:quia maio: dꝫ eſſe regularis:q: plus mūdo renuntiat:⁊ magis dꝫ eſſe attētus ꝯtēplationi diuino:ꝝ religioſus ꝙ clericus. Unde magnitudo co:one ſignū eſt conuerſionis.vt legit̄ et no.xxiij.di.c.quāꝙ oēs.§.et ideo. Dicit conciliū Agathēſe de clericis ꝙ tonſurā ⁊ co:onā habeant congruentē.di. p:eal.c.clerici.quaſi differant a religioſis.vt no.Oſtiē.eo. ꝗq3.de vi.⁊ ho.cle.in ſum.§.et in quibus.¶ N Sed ꝗd ſi religioſus po:tat habitū ſuū:quē tm̄ cooperit habitu clerico:ꝝ vel ſecularium? Apoſtata eſt:et ſic fuit determinatum Bononie.et eſt queſtio Mercur.ſub tit.de apoſtatis. Et ad hoc facit op.p:eal.c.clemē.qm̄.ibi.Ac religioſi quilibet quos opo:tet per decentiā habitus extrinſeci mo:ꝝ intrinſecam honeſtatē oſtēdere.⁊ ex̄ de iudeis.in nōnullis.facit ex̄ de vita ⁊ ho.cle.deus. Et ſic etiā tenet Jo.an.in p:eal.c.

Habit⁹ qm̄.in gloſ.hec litera.¶ Et hic notādū ꝙ habitus mona/
mona/ chalis eſt Cuculla.xix.q.iij.mādamus.xx.q.iij.ꝑſens.⁊ ea.
chalis, cauſa in themate ipſius.⁊ ex̄ de eta.⁊ quali.intelleximus.

vel ſfloc⁹.ex̄ de ſta.regu.ne in agro.in clemē. Et ibi vtrūq3 ponitur ꝓ habitu cuculla vel floccus: et fo:ma vtriuſq3 ibi ponitur:⁊ nō debet eſſe diuerſi colo:is ſeu diuerſe partis: neq3 notabilis/ſed religioſa:nō ſuſpecta. vt habet̄.xx. q.j. c.vlti. De colo:e aūt monachi nō cauſent̄ vt in eo:ꝝ regula cōtinetur.Confo:met aūt ſe quilibet in habitu ⁊ colo:e illis inter quos viuit.vt Ciſterciēſes albo colo:e/Cluniacēſes nigro vtātur.xxxiij.q.v. quod deo. facit qꝺ legit̄ et no. ex̄ de vi.⁊ ho.cle.deus qui.ex̄ de ſta.mo.recolētes. Eſt aūt habitus ita annexus religioſis: ꝙ in quocūq3 loco cōſiſtētes/ſiue in lecto quieſcētes conſtāter eo vti debēt.vt habetur.xx.q.j.vidua.ex̄ de vi.⁊ ho.cle.clerici.in fi.xxiij.diſt. ſanctimonialis.vbi dicit ꝙ eo habitu ſemꝑ vti debēt. Sꝫ ſi in ſcholis vel alibi ſine cauſa dimiſerint religioſi habitū ſuū: excōicati ſunt ipſo iure.ex̄ ne cle.vel mo.vt periculoſa. lib. vj. Et licet poſtea ad male dimiſſum habitum reuertātur: etiā ſi poſtea ſunt vel efficiātur bone fame: nō tm̄ poterūt eligi in p:elatos quaſi infames et irregulares:quia oēs infames irregulares ſunt:niſi cū eis diſpenſet̄.ſcripſi.s.in j.parte.in ar.xlviij.in fi. Et in hoc credere poſſe epm̄ diſpēſare.ſcripſi.s.in.j.parte.l.art.ver.xxvj.ar.j.q.vij.ſi ꝗs oēm. xvj.q.j.legi.iuxta p:in.xxxij.q.v.ille aūt.⁊ hui⁹ ſententie fuit Lau.in p:eall̄.c.legi.ad idē ex̄ de vo.⁊ vo.redē.ꝑ tuas.vbi patet ꝙ ille vouēs de quo ibi loquitur:fuit ineligibilis ante ꝙ regularē habitū ſuſcepiſſet: quum hoc vouiſſet:ergo multo fo:tius ille qui habitū ſuſcepit regularem:⁊ poſtea apoſtatando illū dimittit:eſt ineligibilis.quū magis apoſtatet nō deferendo habitū:ꝙ ille qui nūꝙ ſuſcepit.⁊ iſti⁹ ſnīe fuerūt ibi Jaco.de albe.⁊ Per.de ſamp.qui dixerunt ꝙ nō ſolū talis erat ineligibilis:immo inſtitutus deijcere tur. q: al's nō poſſet ſaluare ſuā cōſcientiā:niſi reſignaret.

vt ibi dicit̄.ſic no.Archidia.in p:eal.c.vt periculoſa.lib.vj. ¶ Itē ſicut.s. tetigi tōſura monachalis maio: eſt ꝙ clericalis. Sed nūquid alia eſt quantū ad aliquid? Dico ꝙ ſic: q: tonſurā clericalē nō pōt ferre bigamus in mūdo remanēdo:ſed monachalē ſic.vt no. Archidia.ex̄ de biga.altercationis.lib.vj.in gloſ.vlti. Nā ⁊ bigamus pōt eſſe monachus.vt no.xxxij.di.ſeriatim. Nec generali vocabulo clerico:ꝝ:vbi de clericis fit mētio:cōp:ehēdūtur monachi.iij.q. v.c.iij.ver.ſi quis.xviij.q.ij.quidā.ver.eos vero.⁊ in fi.xij. q.j.legi.qꝺ pōt induci ꝓ et cōtra.⁊.§.ſuperio:i.⁊.l.generaliter.xxiij.di.a ſubdiacono.¶ D Hodie aūt parū curare videntur dn̄i clerici ꝙ appareāt clerici: q: quū in eis deficiat ſignatū.i.illud quod ſignificat in eis clericatus ordo. xxj.di.cleros.in p:in.⁊.xij.q.j.clericus.deficit et ſignū exterius.ar. bonū ex̄ de ſen.excō.cōtingit.ij.ibi. Clericalis ſoli p:iuilegiū labijs allegātes:qui factis paulo ante negauerāt clericatū: imo erubeſcūt clerici apparere:⁊ inter alios legere ⁊ cantare:q: cōditio eo:ꝝ eis diſplicet.vt legit̄ ⁊ no. xxiij.q.v.ſi apud. Nō erubeſcunt tamē fructus beneficio:ꝝ recipere:immo potius rapere: q: nō ſiunt clerici vt deo ſeruiāt:ſed vt fructus recipiant:qui ſeruientibus dari debent. ar.bo.ex̄ de elec.cōmiſſa:§.ceterū.li.vj.lxxxj.diſt.ſi quis ſacerdotū.cū.c.ſeq. Unde no. Jo.mo.in p:eall̄.c.cōmiſſa.in vlti.gloſ. Nota penā cōtra cōferētes beneficia illis qui nō putātur p:oficere in eis.vnde Bern̄. de cōſideratione ad Euge.iij.li.in fi. Quid ſibi vult qꝺ clerici aliud eē et aliud videri volūt? Id quidē minus caſtū minuſq3 ſincerū. Nāpe habitu milites:queſtu clericos: actu neutrum exhibēt. Nam neq3 pugnāt vt milites: neq3 vt clerici euangelizāt. Cuius o:dinis ſunt? Quū vtriuſq3 eſſe cupiūt:vtrūq3 deſerunt:vtrūq3 cōfundūt. Unuſquiſq3/inquit Paulus/in o:dine ſuo reſurget.j.ad Co:.xv. Iſti in quo? An qui ſine o:dine peccauerūt:ſine o:dine peribunt? aut ſi ſumme ſapiēs deus veraciter creditur a ſummo vſq3 deo:ſum nihil ino:dinatū relinquere: vereo: nō alibi o:dinandos:ꝗ ꝟbi nullus o:do: ſed ſempiternus ho:ro: inhabitat. O miſerādam ſpōſam eccleſiā talibus creditā paranymphis: qui aſſignata cultui eius p:op:io retinere queſtui non verentur. Non amici p:ofecto ſponſi. Jo.iij. ſed emuli ſunt. huiuſq3 Bernardus.

¶ Articulus.xv. A

Septima conſidera

tio p:incipalis papalis eſt circa Cardinales et ſuā aliā familiā ſpecialē regendā ⁊ ꝓuidē dam que circa ipm̄ ⁊ p:ope ipm̄ eſt: circa capellanos/cubicularios/penitētiarios/et miniſtros alios diuerſis officijs deputatos:circa obſequiū eius ⁊ eccleſie. Intereſt em̄ glo:ie ⁊ ſanctitatis papalis/vt quos p:ecualis habet:ita ſint info:mati/ita o:dinati/quatenus totius honeſtatis ⁊ o:dinis ipſi ſint ſpeculū:ipſi fo:ma. Inueniātur p:e ceteris opꝫ expediti ad officia: idonei ad ſacramenta:ad plebes erudiēdas ſoliciti:circūſpecti ad ſemetipſos cuſtodiēdos in caſtitate ⁊ honeſtate. Habeat ergo ſpecialē curā papa de ſua familia ſpeciali. Qui em̄ ſm̄ Paulū.j. ad Timo.v.ſuo:ꝝ et maxime domeſtico:ꝝ curā nō habet:ſidē negauit:⁊ eſt infideli deterio:. Quia ſm̄ Gratianū.qui in re minima de qua ſibi familiario: dꝫ cura ineſſe/fidelis nō eſt:quō in eccleſia dei vbi tot ſunt et alieni ſolicitā diligentiā adhibebit.xlvij.di. vbi ponunt̄ ꝑdicta verba Apli. §.neceſſe.i fi.¶ B Labo:et papa generaliter: labo:et ſpecialiter. Paulus dicit.plus oibus labo:aui.j.ad Co:.xv. Nō ait.plus oibus ꝓfui: plus oibus fructificaui. Reddet aūt deus mercedē labo:ꝝ ſancto:ꝝ ſuo:ꝝ.Sap.x.ex̄ de renū.niſi cū p:idē.§.po:ro.i fi. Fuerūt antiqui Romani pōtifices ꝗ ſe totos ouib⁹ paſcendis exponerēt: paſto:is opere ⁊ noie glo:iātes:nil ſibi reputantes indignū:niſi qꝺ ſaluti ouiū obuiare putarēt: nō querētes que ſua ſunt. lxxxvj. di.noſſe. Sed impēdentes ſeipſos ꝓ ſubditis.vnde et ait apl's.ij.ad Co:.xij. Superimpēdar ꝓ aiabus vr̄is. Unus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN